

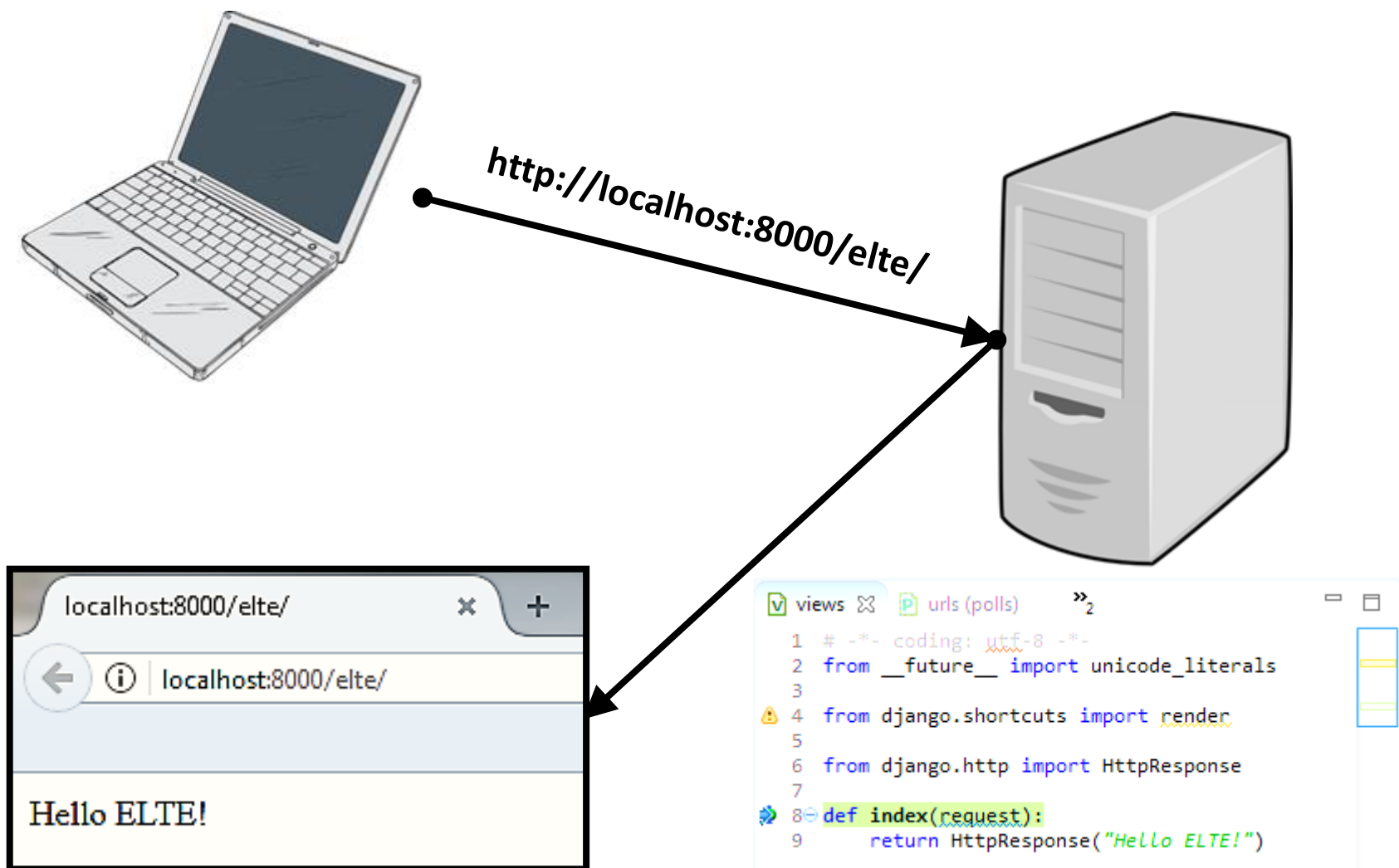
Számítógépes Hálózatok

3. gyakorlat

PYTHON ALAPOK III.

Socket programozás

Kis motiváció...

Kis motiváció...

The screenshot displays a Python IDE interface during a debug session. The top panel, titled 'Variables', shows the state of variables in the current scope. The 'Name' column lists variables, and the 'Value' column shows their corresponding values. The 'socket' variable is expanded, showing its attributes: 'family' (int: 2), 'proto' (int: 0), 'timeout' (float: -1.0), and 'type' (int: 1). Below this, a summary line reads 'socket: <socket object, fd=768, family=2, type=1, protocol=0>'. The bottom panel, titled 'Debug', shows the call stack on the left and the source code on the right. The call stack lists the following frames: 'index [views.py:8]', 'process_request_thread [SocketServer.py:599]', 'run [threading.py:754]', and 'bootstrap [threading.py:774]'. The source code on the right is from 'SocketServer.py' and shows the 'process_request_thread' method. The line 'self.finish_request(request, client_address)' is highlighted, indicating the current execution point.

Name	Value
self	WSGIServer: <django.core.servers.basehttp.WSGIServer object at 0x00000000056D3B70>
server address	<type 'tuple': ('127.0.0.1', 8000)>
socket	_socketobject: <socket._socketobject object at 0x00000000057752B8>
_sock	socket: <socket object, fd=768, family=2, type=1, protocol=0>
family	int: 2
proto	int: 0
timeout	float: -1.0
type	int: 1

socket: <socket object, fd=768, family=2, type=1, protocol=0>

Debug

DjangoExample DjangoExample [PyDev Django]

- manage.py
- manage.py
 - MainThread - pid_6092_id_39545096
 - Dummy-5 - pid_6092_id_90041424
 - Thread-7 - pid_6092_id_91750128
 - index [views.py:8]

...

- handle [basehttp.py:155]
- __init__ [SocketServer.py:655]
- finish_request [SocketServer.py:334]
- process_request_thread [SocketServer.py:599]
- run [threading.py:754]
- __bootstrap_inner [threading.py:801]
- __bootstrap [threading.py:774]

Thread-8 - pid_6092_id_92181392

```
585 class ThreadingMixIn:
586     """Mix-in class to handle each request in a new thread."""
587
588     # Decides how threads will act upon termination of the
589     # main process
590     daemon_threads = False
591
592     def process_request_thread(self, request, client_address):
593         """Same as in BaseServer but as a thread.
594
595         In addition, exception handling is done here.
596
597         """
598         try:
599             self.finish_request(request, client_address)
600             self.shutdown_request(request)
601         except:
602             self.handle_error(request, client_address)
603             self.shutdown_request(request)
```

Socket programozás

- Mi az a *socket*?
- A socket-ekre **kommunikációs végpontokként** gondolhatunk különböző programok közti adatcsere esetén (amelyek lehetnek ugyanazon a gépen, vagy különböző gépeken). Ezeket különböző operációs rendszerek támogatják, mint például: Unix/Linux, Windows, Mac stb.
- Egy program a saját socket-én keresztül ír és olvas egy másik program socket-jére/socket-jéről ⇒ az **adatátvitelt a socket-ek intézik** egymás között.
- Ezeket jól lehet használni a **kliens-szerver** modellnél, ahol a kliens valamilyen szolgáltatást igényel, amelyet a szerver szolgál ki. (Például a kliens egy weboldalt igényelhet HTTP protokollon keresztül egy webszervertől.)

A végpontok azonosítása, címzése hálózaton I.

- Két socket kommunikációjához \Rightarrow ismerni kell egymás azonosítóit
- Két részből állhat: IP címből és port számból
 - Az **IP címek** (IPv4 protokoll) 4 bájtos egész számok (pl. 157.181.152.1), amelyek (egyértelműen) azonosítják a gépeket, amelyek csatlakoznak az Internethez
 - Nehéz lenne megjegyezni ezeket \Rightarrow nevekre hivatkozunk helyettük (pl. www.elte.hu), amelyekhez tartozó IP címekre történő leképezéseket egy domain name server tud elvégezni
 - Spec. jelentéssel bír a localhost (127.0.0.1)
 - Port számokról később

A végpontok azonosítása, címzése hálózaton II.

- Két socket kommunikációjához \Rightarrow ismerni kell egymás azonosítóit
- Két részből állhat: IP címből és port számból
 - Bizonyos protokollokhoz tartoznak fix portszámok, konstansok (szállítási protokollok)!
 - A **port számok** 2 bájtos egész számok, amelyek a gépen belül futó alkalmazásoknak az azonosításában segítenek
 - A portok közül vannak, amelyek foglaltak (pl. ftp a 21-es port, ssh a 22-es, http 80-as...)
 - A 0-s portnak spec. jelentése van \Rightarrow az OS keres egy szabad portot

Python socket, host név feloldás

- Socket csomag használata

```
import socket
```

- `gethostname()`

```
hostname = socket.gethostname()
```

- `gethostbyname()`

```
hostip = socket.gethostbyname('www.example.org')
```

- `gethostbyname_ex()`

```
hostname, aliases, addresses = socket.gethostbyname_ex(host)
```

- `gethostbyaddr()`

```
hostname, aliases, addrs = socket.gethostbyaddr('157.181.161.79')
```


Feladat1

- Írassuk ki a `gethostname()` fv. eredményét!
- Következő hostnevekre futtassuk meg a `gethostbyname()` és a `gethostbyname_ex()` fv-eket:
 - 'homer', 'www.python.org', 'inf.elte.hu',
- Kérdezzük le a `gethostbyaddr()` fv segítségével a következő IP címek hostneveit:
 - '157.181.161.79', '185.43.207.92'

Szerver adatok lekérdezése

- `socket.getaddrinfo(host, port[, family[, socktype[, proto[, flags]]]])`
- A bemenetként kapott *host* és *port* argumentumokat fordítja le egy tuple*-re úgy, hogy az összes szükséges infó meglegyen ahhoz, hogy kapcsolódjunk hozzá:
(*family*, *socktype*, *proto*, *canonicalname*, *socketaddr*)
- A *family*, *socktype* és *proto* arg.-okkal szűkíteni lehet a visszatérő címlistát
- A *flags*-nél különböző AI_* konstansokat lehet megadni

* rendezett n-es, ~ csak olvasható lista

Szerver adatok lekérdezése

- `getaddrinfo()`

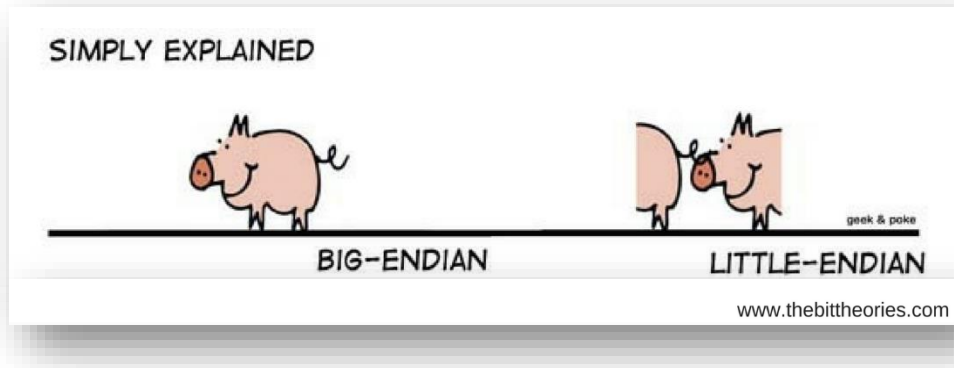
```
for response in socket.getaddrinfo('www.python.org', 'http'):  
    family, socktype, proto, canonname, sockaddr = response
```

```
for response in socket.getaddrinfo('www.python.org', 'http',  
                                   socket.AF_INET,    # family  
                                   socket.SOCK_STREAM, # socktype  
                                   socket.IPPROTO_TCP, # protocol  
                                   socket.AI_CANONNAME, # flags  
                                   ):  
    family, socktype, proto, canonname, sockaddr = response
```

Feladat2

- Kérdezzük le a 'www.python.org' 'http' szerverének az információit!
- Kérdezzük le a 'www.inf.elte.hu' oldal 'http' szervernevét, ahol meg van adva a név flag (AI_CANNONNAME)

Bájtsorrendek

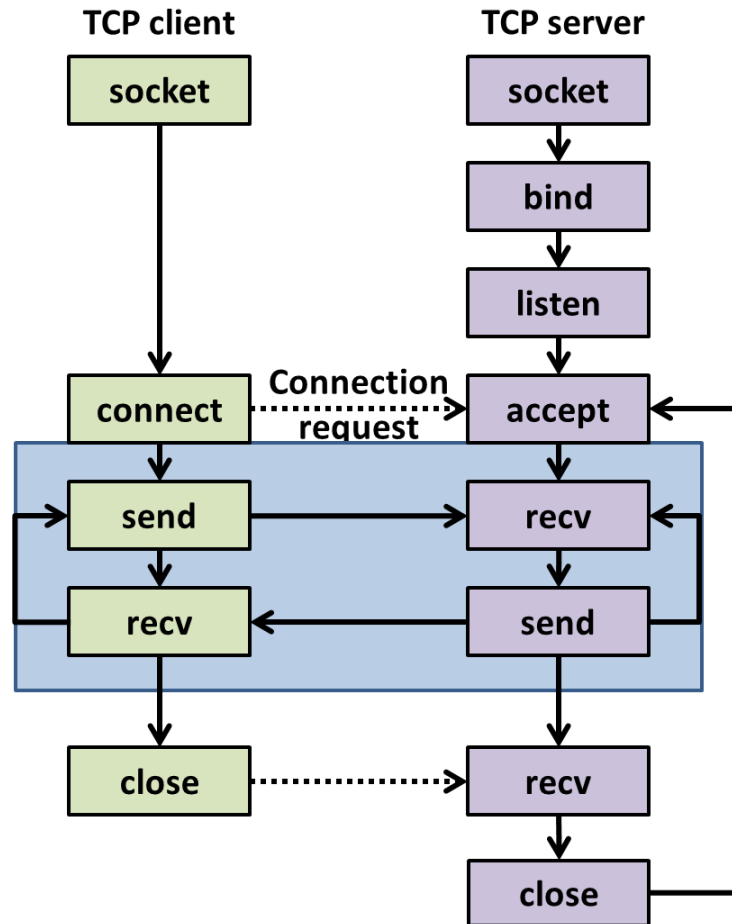
00000000 00000000 00000100 00000001			
Address	Big-Endian representation of 1025	Little-Endian representation of 1025	
00	00000000	00000001	
01	00000000	00000100	
02	00000100	00000000	
03	00000001	00000000	

- A hálózati bájtsorrend big-endian (a magasabb helyi értéket tartalmazó bájtsor van elől)
- Hoszt esetén bármi lehet: big- vagy little-endian
- Konverzió a sorrendek között:
 - 16 és 32 bites pozitív számok kódolása
 - `socket.htons()`, `socket.htonl()` – host to network short / long
 - `socket.ntohs()`, `socket.ntohl()` – network to host short / long

A kommunikációs csatorna kétféle típusa

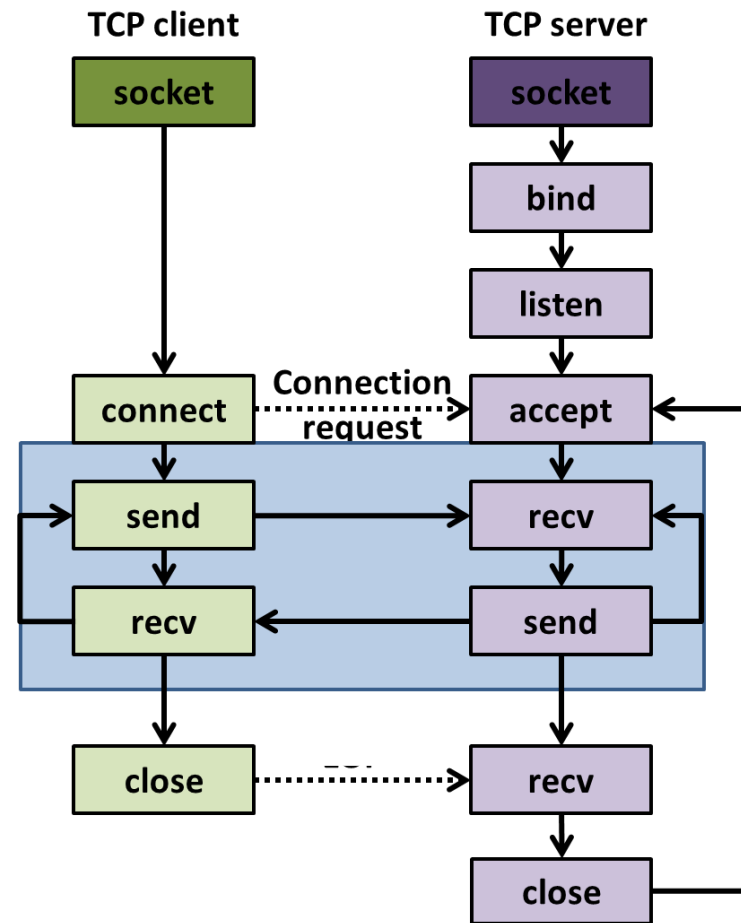
- Kapcsolat-orientált modell (analógia: telefonbeszélgetés)
 - csomagok megérkeznek jó sorrendben
 - ilyen protokoll a TCP
 - kapcsolódó típus: stream socket
- Kapcsolat-nélküli modell (analógia: postai levelezés)
 - csomagok nem biztos, hogy sorrend helyesen érkeznek, sőt el is veszhetnek
 - előnye a jobb teljesítmény
 - ilyen protokoll a UDP
 - kapcsolódó típus: datagram socket

TCP

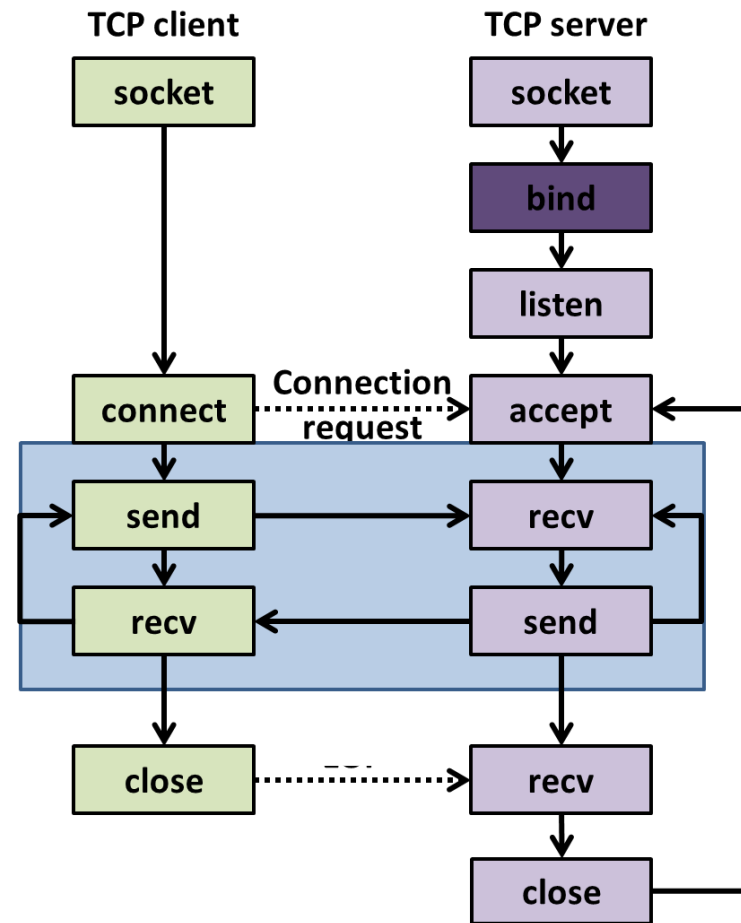
Socket leíró beállítása

- `socket.socket([family, type, proto])`
- *family* : `socket.AF_INET` → IPv4 (`AF_INET6` → IPv6)
- *type* : `socket.SOCK_STREAM` → TCP
- *proto* : 0
(alapértelmezett protokoll lesz)
- visszatérési érték: egy socket objektum, amelynek a metódusai a különböző socket rendszer hívásokat implementálják

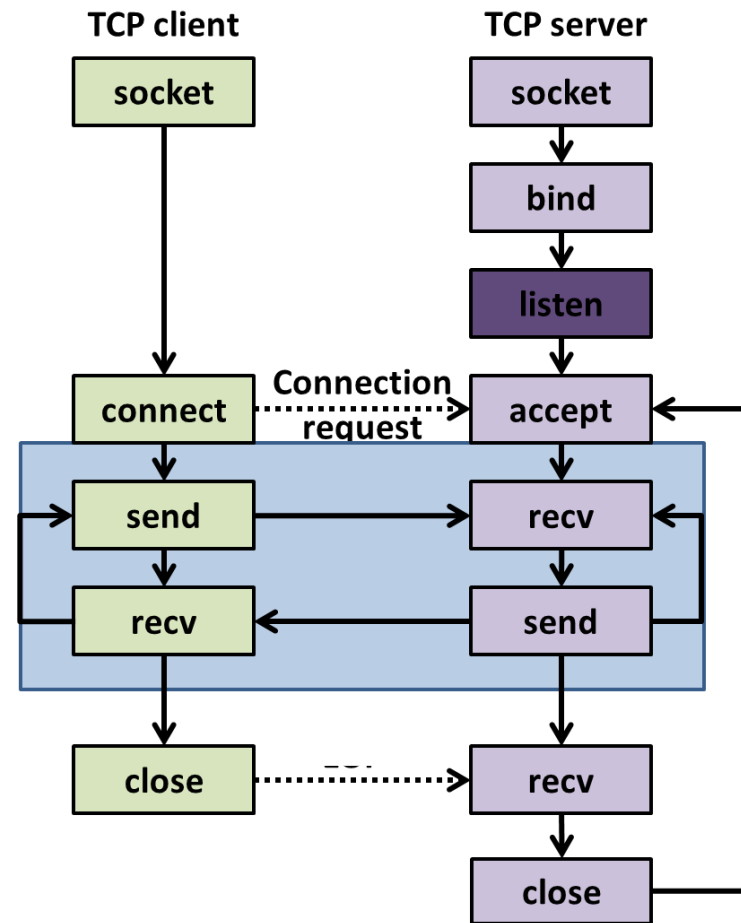
Bindolás

- `socket.socket.bind(address)`
- A socket objektum metódusa
- *address* : egy tuple, amelynek az első eleme egy hosztnév vagy IP cím (sztring reprezentációval), második eleme a portszám

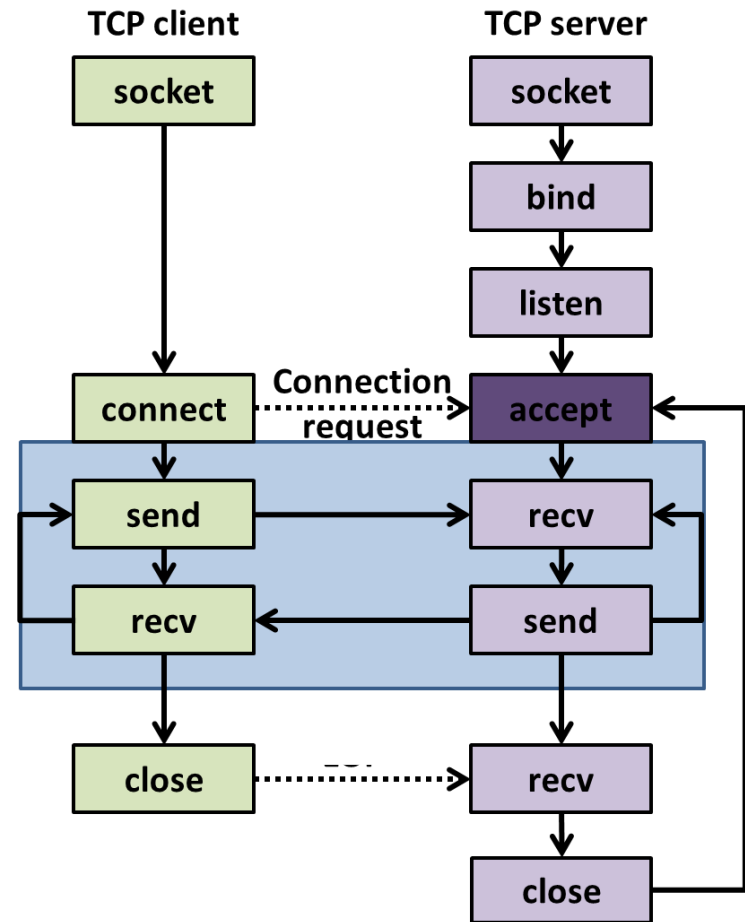
Listen

- `socket.socket.listen(backlog)`
- A socket objektum metódusa
- *backlog* : egy egész szám, ennyi kapcsolódási igény várakozhat a sorban

Accept

- `socket.socket.accept()`
- A socket objektum metódusa
- A szerver elfogadhatja a kezdeményezett kapcsolatokat
- visszatérési érték: egy tuple,
 - amelynek az első eleme egy **új socket objektum** a kapcsolaton keresztüli adatküldésre és fogadásra
 - második eleme a kapcsolat túlsó végén lévő cím

Példa hívások TCP-nél I.

- `socket()`

```
sock = socket.socket(socket.AF_INET, socket.SOCK_STREAM)
```

- `bind()`

```
server_address = ('localhost', 10000)  
sock.bind(server_address)
```

- `listen()`

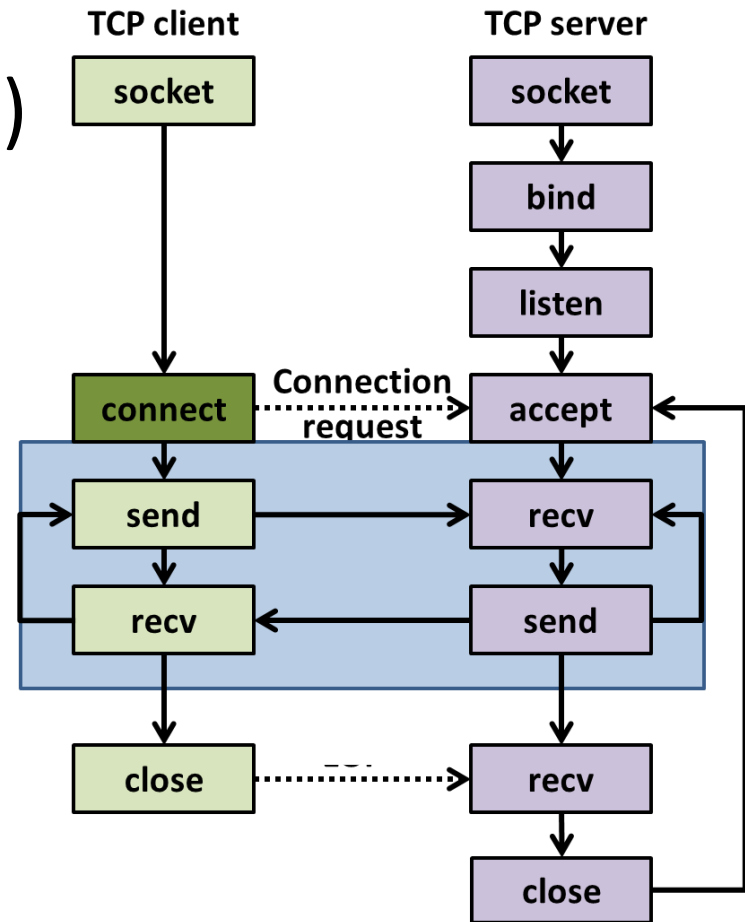
```
sock.listen(1)
```

- `accept()`

```
connection, client_address = sock.accept()
```

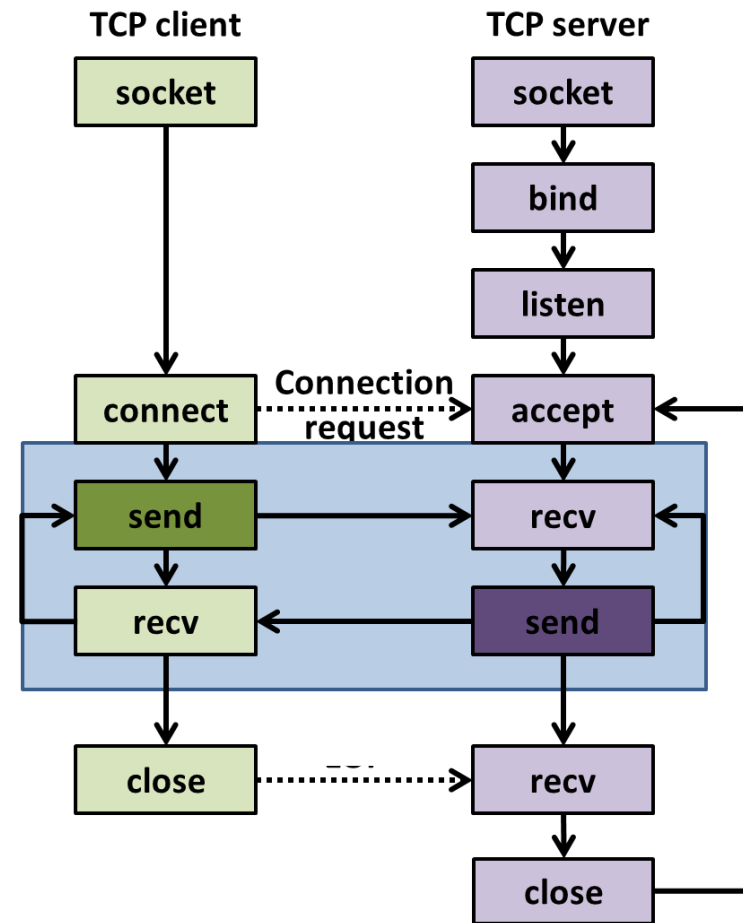
Connect

- `socket.socket.connect(address)`
- A socket objektum metódusa
- Kapcsolódás megkezdése egy távoli sockethez az *address* címen (ezt például kezdeményezheti egy kliens)
- Az *address* típusát ld. a **bind** függvénynél

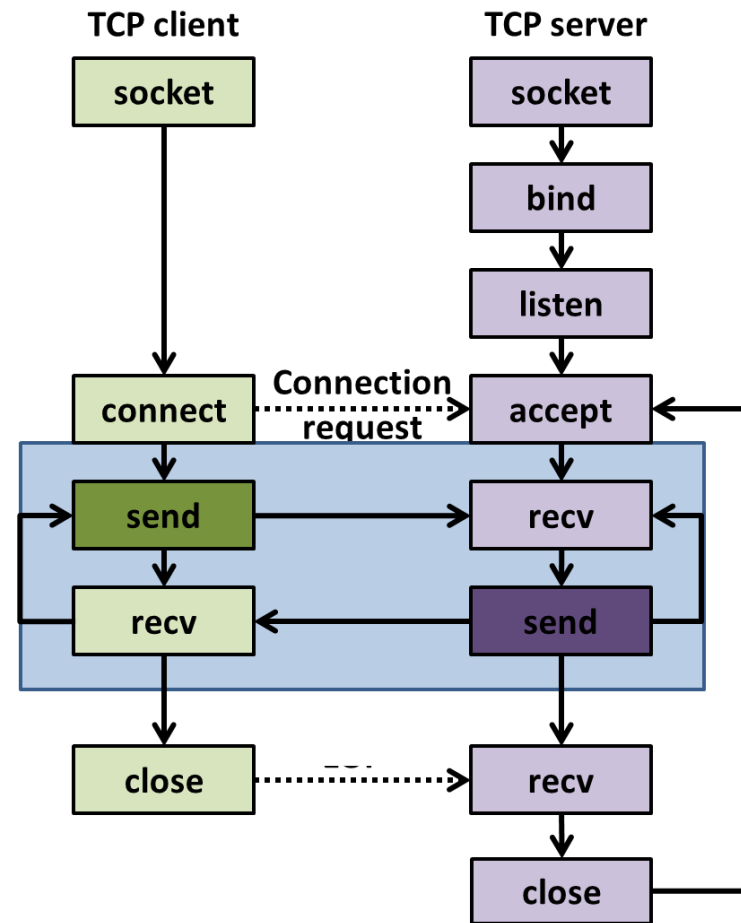
Send

- `socket.socket.send(string [, flags])`
- A socket objektum metódusa
- Adatküldés (*string*) a socketnek
- *flags* : 0 (nincs flag meghatározva)
- A socketnek előtte már csatlakozni kellett a távoli sockethez!
- visszatérési érték: az átküldött bájtok száma
 - az alkalmazásnak kell ellenőrizni, hogy minden adat átment-e
 - ha csak egy része ment át: újra kell küldeni a maradékot

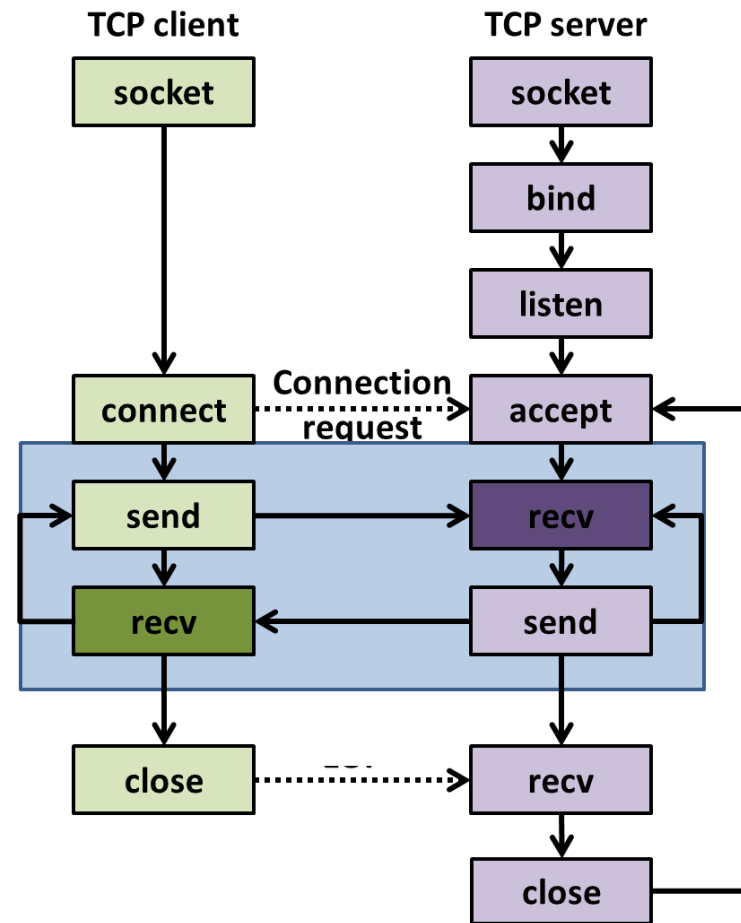
Sendall

- `socket.socket.sendall(
 string
 [, flags])`
- A socket objektum metódusa
- Az előzőhöz hasonló
- A különbség: addig küldi az adatot a *string*-ből, ameddig az összes át nem ment, vagy hiba nem történt (ebben az esetben már nem lehet kideríteni, hogy mennyi adat ment át)
- visszatérési érték: None, ha sikeres volt

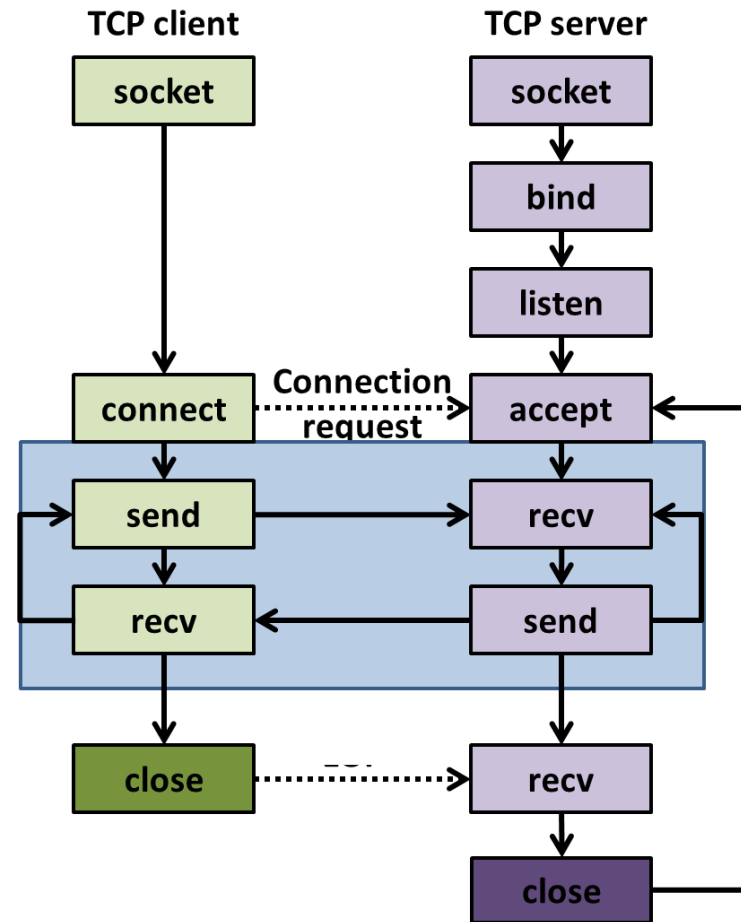
Recv

- `socket.socket.recv(bufsize [, flags])`
- A socket objektum metódusa
- Üzenet fogadása
- *bufsize* : a max. adatmennyiség, amelyet egyszerre fogadni fog
- *flags* : 0 (nincs flag meghatározva)
- visszatérési érték: a fogadott adat sztring reprezentációja

Close

- `socket.socket.close()`
- A socket objektum metódusa
- A socket lezárása:
 - az összes további művelet a socket objektumon el fog bukni
 - a túlsó végpont nem fog több adatot kapni
 - ez el fogja engedni a kapcsolathoz tartozó erőforrásokat, **de** nem feltétlen zárja le azonnal (ha erre szükség van, akkor érdemes **shutdown** hívást a **close** elé tenni)

Példa hívások TCP-nél II.

- connect

```
server_address = ('localhost', 10000)  
sock.connect(server_address)
```

- send(), sendall()

```
connection.sendall(data)
```

- recv()

```
data = connection.recv(16)
```

- close()

```
connection.close()
```

Feladat3

- Készítsünk egy egyszerű kliens-server alkalmazást, ahol a kliens elküld egy 'Hello server' üzenetet, és a szerver pedig válaszol neki egy 'Hello kliens' üzenettel!
- Változtassuk meg hogy ne az előre megadott portot adjuk, hanem bemenetként kapjuk, vagy egy tetszőlegesen kapjunk az oprendszerből!
(`sys.argv[1]`)
- (A `netstat -a` (windows) vagy `netstat -tulpn` (linux) parancsokkal megnézhetjük a használt portokat.)

A struct modul

- A `struct.pack(fmt, v1, v2, ...)`: egy sztringgel tér vissza, amely az adott *fmt* formátumnak megfelelően csomagolja be a bemenetként kapott értéke(ke)t (binárissá alakítja)
 - pl. formátumoknál a 'b' (előjeles) char C-típust (1-bájtos egész),
 - a '4sL' 4 méretű char tömböt és egy (előjel nélküli) long C-típust (4-bájtos egész) jelöl

Struktúráküldése

- Binárisra alakítjuk az adatot
 - A Struct konstruktorában a formátumot adjuk meg, - hasonlóan az előbbihez, - amely alapján írja/olvassa a bináris adatot
 - A *-operátor az alábbi esetben úgy fog viselkedni, mintha ','-vel elválasztva felsoroltuk volna a *values* elemeit

```
import struct
values = (1, 'ab', 2.7)
packer = struct.Struct('I 2s f')          #Int, char[2], float
packed_data = packer.pack(*values)
```

- Visszaalakítjuk a kapott üzenetet

```
import struct
unpacker = struct.Struct('I 2s f')
unpacked_data = unpacker.unpack(data)
```

- megj.: integer 1 – 4 byte, sztringként 1 byte, azaz hatékonyabb sztringként átküldeni.

Feladat4

- Készítsünk egy szerver-kliens alkalmazást, ahol a kliens elküld 2 számot és egy operátort (négy alapművelet közül) a szervernek, amely kiszámolja és visszaküldi az eredményt. A kliens üzenete legyen struktúra.

VÉGE
KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!